

Amics de la Sardana

Abril 1977

C/. Comerç, 4 - Vilanova i la Geltrú

**de l'Agrupació
Excursionista
TALAIA**

Festa de Sant Jordi, Patró de Catalunya

Com cada any, el dia 23 d'abril hi haurà una audició de sardanes, a les set del vespre, a la Plaça de la Vila, a càrrec de la cobla La Principal del Camp. Patrocinada per la Caixa d'Estalvis del Penedès.

També hi haurà venda de roses per festejar aquesta Diada.

Diada Universal de la Sardana

Se celebrarà el dia 24 d'abril, amb el següent programa d'actes:

A les 11 del matí, proclamació de la pubilla vilanovina de la Sardana, als salons de l'Ajuntament, pel batlle de la ciutat Sr. Josep Piqué, i parlament a càrrec d'Eugeni Molero. A continuació, audició de sardanes a càrrec de la cobla Sensació del Vendrell.

Tarda a les 6'30, audició amb la mateixa cobla.

CAPITOL VI

LA TENORA (II)

LA TENORA D'EN PEP VENTURA

El model de tenora degut a Andreu Turon fou utilitzat per Pep Ventura fins que s'acomiadà de la vida activa de músic de cobla, molt poc abans de morir. Aleshores es va fer càrrec d'aquest instrument el seu fill Benet, que també tocava la tenora. Posteriorment passà per una colla de mans —el representant Dalmau Presas, el col·leccionista figuerenc Eduard Fabré, el dibuixant barceloní Lluís Pellicer, el figuerenc Trullol i Plana i el notari de Figueres Salvador Dalí, pare del pintor—. Actualment es conserva i es mostra al públic al Museu Municipal de Música de Barcelona.

Abans de la reforma de la cobla introduïda per Pep Ventura, portaven la veu cantant de la sardana els instruments de metall, especialment els cornetins. Això explica, doncs, que el regnat dels virtuoses de la tenora comenci, precisament, amb l'adveniment de Pep Ventura (1818-1875), figura de fama llegendària qui, segons alguns cronistes de l'època, arribava a humitejar els ulls dels seus admiradors. La novetat de l'instrument i el seu so peculiar i l'indiscutible capacitat interpretativa de l'avi Pep, foren les causes d'un prodigi que deixà astorats els auditoris de bona part de la Catalunya vella i d'altres punts del nostre país on tingueren lloc les actuacions d'aquell músic empordanès nascut ocasionalment a Alcalà la Real. Ell fou, sens dubte, el veritable rei de la tenora. La seva tasca interpretativa queda empetitida al costat de la seva producció en el camp de la composició, la qual consta de més de quatre-centes obres. Moltes d'aquestes sardanes no són sinó refregits de temes procedents de l'òpera, l'opereta, etc. Però existeix una part considerable deguda a la seva inspiració o bé identificada amb el patrimoni de la música popular, que posseeix el màxim interès i transcendència.

Lluís Albert (3) definí molt bé l'aportació genial deguda a Pep Ventura: "La gran troballa de Pep Ventura va ésser la d'incorporar al ritme tradicional de la sardana, concebuda fins aleshores com un simple pretext per a ballar, els cants expressius de caràcter eminentment melòdic, amb la qual cosa la sardana es converteix en una peça dotada d'interès musical dirigida també als oients. Els emotius cants de tenora, que des d'aquell moment van esdevenir l'ànima de la sardana, pràcticament, són una creació personalíssima de Pep Ventura qui, amb la seva tenora encisada, va escampar per l'Empordà una nova sement que, amb el temps, havia de donar tan esponerosa collita"

ELS SEGUIDORS DE L'AVI PEP

Benet Ventura, fill de l'avi Pep, va ésser també un magnífic instrumentista de tenora, si bé mancat de l'esperó genial que caracteritzà el pare. Contemporanis seus foren diversos instrumentistes de tenora, els noms dels quals per dissort no han perdurat. El que sí s'ha conservat són els papers corresponents a algunes de les sardanes que interpretaven, mostres palpables d'un grau de virtuosisme avui difícilment superable. A finals del segle passat assoliren una gran popularitat les sardanes amb variacions entorn d'un tema (generalment operístic). Aquestes variacions (corresponien a cada tirada de llargs) eren concebudes pel lluíment del solista (gairebé sempre de tenora). Molt sovint la sardana constava de quatre llargs diferents, amb variacions del tema, progressivament més i més complicades.

El gran successor d'en Pep Ventura s'havia de donar a conèixer un quart de segle després de la seva mort. Es tractava d'Albert Martí, un noi de setze anys que feia de barber a l'Escala, qui l'any 1900 entrà a formar part de la cobla "La Principal" de la Bisbal. Albert Martí va ser una figura de dots privilegiades. Les seves condicions físiques eren gairebé increïbles (poseïa un "fiato" excepcional) i la nitidesa i el bon gust de la seva dicció feren d'ell el tenora predilecte dels auditoris de la nostra terra. L'any 1923 Albert Martí abandonà la formació empordanesa per convertir-se en fundador de la cobla "Barcelona", esdevenint després capdavanters de la "Barcelona-Albert Martí". En els primers anys de la postguerra Albert Martí encara es mantenia en actiu. Fou aquesta una etapa més aviat trista, car el pobre Albert. l'home que havia fet estremir les multituds sardanistes de tot Catalunya, sortia a tocar la tenora a l'escenari del teatre "Español" de Barcelona, amb barretina i esparidenyes de pagès, tot formant part de l'espectacle dels "Vienesos". L'any 1947 moria aquell "divo" inoblidable. Les seves versions d'algunes sardanes —"Camprodon", "El cavaller enamorat" i tantes d'altres— no les ha igualat ningú.

SARDANES AMB REGUST DE TABAC

En el camp de la interpretació de sardanes la cobla "La Principal" de Perelada constituí un cas especial. Mancada de grans "divos", disposà d'un estol d'instrumentistes ben compenetrada, amb músics molt capacitats que s'encarregaven de les primeres parts. Aquest fou el cas del gran tenora Josep Bigas, avui injustament oblidat. Les seves interpretacions —aspres, eixutes, directament vinculades a la terra, a la gent i al paisatge— constituïen una mena de fenomen irrepetible. Ha estat dit més d'una vegada —i és ben cert— que la cobla de Perelada tingué el privilegi, per especial disposició del seu autor, de donar a conèixer les sardanes del mestre Enric Morera. Aquest privilegi era degut a la voluntat del mestre Morera, que volia així distingir una formació que ell considerava ideal per a la interpretació de sardanes, atesos el seu seny, mesura i discreció. Doncs bé, va ser precisament Enric Morera qui definí de manera molt senzilla, però molt eloqüent, la manera d'interpretar d'en Josep Bigas: "Les sardanes tocades amb la tenora d'en Bigas ténen regust de tabac".

EUGENI MOLERO

Reparacions i bobinatges de
tota mena de motors elèctrics

Tallers Soler

Carrer Unió, 98-100
Tel. 893 08 42

R A P R A

Recreo, 67 - Tel. 893 41 98
VILANOVA I LA GELTRU

Servei de reparació
de calentadors a
gas totes marques

Abonaments anuals

ABRAHAM

Pâtisserie

Buffet salat

Pizzeria

Pastels

{ Whisky
Curaçao
Conyac
Cointreau

AIGUA, 102 - TEL. 893 30 16 - VILANOVA I LA GELTRU

BANYULS, CIUTAT PUBILLA DE LA SARDANA 1977

Aquest any serà proclamada Ciutat Pubilla de la Sardana, la vila rossellonesa de Banyuls de la Marenda. Tindrà lloc el dia 17 d'abril, i com és costum a totes les ciutats pubilles hi haurà la proclamació de la Pubilla Universal de la Sardana. Lliurament de la clau de la ciutat, descobriment d'una placa commemorativa, arribada de la XII Caravana de la Flama de la Sardana, encesa de la Flama i traspàs de les arres del pubillatge. L'autor de la sardana "Banyuls, ciutat Pubilla" és Max Hawart i la lliçó magistral de la sardana serà pronunciada per Pere Verdaguer, escriptor i secretari del Grup Rossellonès d'Estudis Catalans. Tant al matí com a la tarda hi haurà audicions de sardanes amb les cobles Caravana i Perpinyà.

CURSETS DE SARDANES

El dia 26 de març es començà un altre curset de sardanes al Grup Escolar Carrero Blanco i el dia 12 es va acabar el del Grup Sant Jordi.

ACTIVITATS DE LA COLLA SARDANISTA VOLERANY

27 de febrer. Concurs a Manresa. Cobla Rosaleda.

6 de març. Col·laboració a la IV Marxa d'Orientació per Descripció que organitza cada any l'A. E. Talaia.

13 de març. Aplec a Cerdanyola. Cobles: Principal del Llobregat, Ciutat de Girona i Montgrins.

L'APLEC DE VILANOVA

En el proper butlletí, informarem àmpliament sobre el passat aplec, pel fet que en tancar l'edició d'aquest, encara no s'ha celebrat.

President: Salvador Butí

Secretari: Jaume Dàlla

Magatzems **SANT JORDI**

amb el segell característic
dels preus més reduïts

V I S I T E U

Magatzems SANT JORDI
i segur que comprareu

Carrer General Yagüe, 4 (junt a la Plaça del Mercat)

ERRADES EN EL PASSAT BUTLLETÍ

1.— La Classificació de les colles sardanistes del Campionat de Catalunya Zona D grans va sortir incompleta per falta d'espai.

La classificació completa és la següent:

		CONCURSOS			
Colla	Població	bàsics	lliures	total	
1 VOLERANY	Vilanova i la Geltrú	57,5	13,6	71,1	
2 Valls	Valls	57,0	13,2	70,2	
3 Remembrança	Lleida	59,0	10,2	69,2	
4 Serra d'Or	Creixell	53,5	12,2	65,7	
5 Romaní	Tarragona	55,5	9,1	64,6	
6 Jovencells	Cervera	53,5	7,3	60,8	
7 Encara hi som	Vilanova i la Geltru	46,0	13,5	59,5	
8 Morera	El Morell	46,0	12,6	58,6	
9 Tradició	Lleida	49,0	4,9	53,9	
10 Gessamí	Lleida	42,0	4,3	46,3	
11 Rebroolls de joventut	Valls	36,0	1,6	37,6	

2.— En l'apartat de l'estat de comptes de l'entitat, les subvencions atribuïdes a la Caixa d'Estalvis del Penedès i a l'Ajuntament no són tals subvencions, sinó patrocinis d'audicions.

3.— En el capítol V de "Els instruments de cobla i els seus executants" La Tenora (primera part), llegim "Catori" (model de tenora) i en realitat ha de dir "Catroi"

TAXIS TUTUSAUS

SERVEI NIT I DIA

Carrer Havana n.º 6

Tel. 893 01 33

Vilanova i la Geltrú

CAMISERIA

CALSERRA

Gral. Mola, 28

Tel. 893 27 92

BYRME

Aigua, 4 - Tel. 893 00 11

**Bobinatge i reparació
de motors elèctrics**

Recanvis d'origen de les més conegudes marques

BERRENS - TAURUS - MOULINEX - TURMIX

DESIREE - JATA - SOLAC, etc.

Servei oficial de

BRAUN - TORNADO - HISPANO SUIZA